

Το λιθόστρωτο μονοπάτι των προσφύγων της Θράκης

Παρά του Νέστου γη

Κείμενο-Φωτό: **ΕΙΡΗΝΗ ΚΩΤΣΑΚΗ**,
Συνοδός Βουνού, mountleader@hotmail.com

Η Ροδόπη και ο Νέστος, πρόσωπα της Ελληνικής Μυθολογίας, αναφέρονται στις αρχαίες Ελληνικές και Λατινικές πηγές. Η Ροδόπη ήταν κόρη του Στρυμόνα και αδερφή του Αίμου. Τα δυο αδέρφια, Ροδόπη και Αίμος, ενώθηκαν από μεγάλο έρωτα και γέννησαν αγόρι που ονομάστηκε Έβρος. Επειδή τόλμησαν να ονομάσουν τους εαυτούς τους Δία και Ήρα, οι θεοί τους τιμώρησαν σκληρά και τους μεταμόρφωσαν στα δυο ομώνυμα βουνά. Ο Νέστος (ή Νέσσος) ήταν γιος του Ωκεανού και της Θέτιδος και πατέρας της Καλλιρρόης, της συζύγου του Βίστονα, γενάρχη των Βιστόνων. Είχε το ίδιο όνομα με τον Κένταυρο Νέσσο.

Στον τόπο αυτόν, που ορίζεται από το ρου του επιβλητικού Νέστου και από το μυστηριακό ορεινό όγκο της Ροδόπης, εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες του Πόντου, της Μικράς Ασίας, Ανατολικής Ρωμυλίας και Ανατολικής Θράκης, κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή. Ο αριθμός τους έφτανε περίπου τις 6.000. Έμειναν τότε στα παλιά σπίτια των Τούρκων που επισκευάστηκαν ή σε καινούρια που χτίστηκαν από Ηπειρώτες και Πόντιους τεχνίτες. Χτίστηκαν εκκλησίες και σχολεία σε όλα τα χωριά καθώς και μονοπάτια για να μπορούν να επικοινωνούν οι οικισμοί μεταξύ τους. Τα δρομάκια αυτά χτίστηκαν με πολύ τέχνη αλλά και κόπο έχοντας σαν βασικό υλικό την πέτρα που είναι άφθονη στις περιοχές αυτές. Οι μάστορες της εποχής εκείνης δίχως συντεταγμένες, δορυφορικές εικόνες και μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας με μοναδικό μεράκι, κατασκεύασαν μονοπάτια που ακολουθούν με ομαλό τρόπο τη μορφολογία των βουνών, επιβαρύνοντας στο ελάχιστο τον πεζοπόρο ή το ζώο που μεταφέρει φορτίο. Σημαντικό λοιπόν τμήμα της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μας αποτελούν τα λιθόκτιστα αυτά μονοπάτια, τα οποία στις μέρες μας έχοντας απωλέσει το χρηστικό τους χαρακτήρα, χάνονται, βυθισμένα στα απανωτά στρώματα των πεσιμένων φύλλων ή ακόμα χειρότερα, σβήνονται από το χάρτη, κάτω από τόνους μάζων, προκειμένου να φτάσει ένας ακόμη νέος ασφαλτόδρομος μέχρι και το τελευταίο μαντρί στην κορυφή του λόφου!

Μια τέτοια περίπτωση αποτελεί και το μονοπάτι που ανηφορίζει από τον οικισμό των Κομνηνών, του Καλλικράτιου πλέον δήμου Ξάνθης - Σταυρούπολης, στο Κρωμνικό του δήμου Τοπείρου και κατόπιν συνεχίζει μέχρι το

γνωστό ως σημείο θέας των μαιανδρισμών του Νέστου, σε υψόμετρο 1100μ., πάνω από το χωριό Τοξότες.

Οι περισσότεροι πεζοπόροι στη συγκεκριμένη περιοχή επιθυμούν, λόγω της ηρεμίας και αρμονίας που προκαλεί ο απαλός φλοίσβος των γκριζοπράσινων νερών του Νέστου, να πεζοπορήσουν στην κλασική διαδρομή, τμήμα του Ε6, η οποία έχει σαν εκκίνηση τα Κομνηνά, ανηφορίζει στο Κρωμνικό και συνεχίζει με νοτιοανατολική κατεύθυνση μέχρι να συναντήσει το ποτάμι και από εκεί παράλληλα με αυτό έως τη Γαλάνη. Καταπληκτικής ομορφιάς πεζοπορία με εναλλαγές τοπίου, εύκολη και προσιτή σε όλες τις ηλικίες.

Οι πρώτοι όμως κάτοικοι του Κρωμνικού αναζητούσαν μια διέξοδο προς τον κάμπο της Ξάνθης για πολύ διαφορετικούς και σημαντικούς λόγους από αυτούς που ωθούν εμάς σήμερα να πεζοπορούμε. Ο πιο καθοριστικός όλων το εμπόριο. Δημιούργησαν έτσι, ένα ολόκληρο δίκτυο μονοπατιών με έξοδο στην πόλη της Ξάνθης ή περιοχές πλησίον αυτής. Ένα τέτοιο μονοπάτι με σημείο εκκίνησης είτε τα Κομνηνά (υψ.140μ) ή το Κρωμνικό(υψ.500μ) οδηγεί αβίαστα και άνετα στα Ίμερα και στους Τοξότες. Η σηματοδότηση στο μεγαλύτερο τμήμα είναι ισχνή, με μισοσβησμένα σημάδια, αλλά υπάρχει και ένα κομμάτι που έχει πρόσφατα ξαναβαφτεί. Καλό θα ήταν να έχουμε έναν έμπειρο οδηγό μαζί μας. Η διαδρομή εξελίσσεται ανάμεσα σε δρυοδάση και οξείες, Τρεχούμενο νερό δεν συναντάμε. Υπάρχουν κάποια σημεία όπου απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή, διότι η πορεία του μονοπατιού δεν είναι ξεκάθαρη. Στο πρώτο μισάωρο π.χ. μετά το Κρωμνικό όταν σταματάει απότομα η λιθόστρωτη δομή του μονοπατιού ή αργότερα, εκεί που διασταυρώνεται με παλιά διάνοιξη. Αν κάποιος

συνεχίσει έχοντας το Αχλαδόβουνο στα αριστερά του, δύναται να φτάσει στην πόλη της Ξάνθης, μετά από πολλές ώρες πεζοπορίας (κατά προσέγγιση: 8.30 ώρες). Αν όμως επιλέξει τη νότια κατεύθυνση και τραβησάρει απαλά θα φτάσει σε αυχένα πλησίον της δεύτερης κορυφής του όρους Καρπούζι. Από αυτό το σημείο ατενίζουμε, με την προϋπόθεση πάντοτε των αίθριων καιρικών συνθηκών, τον κάμπο της Ξάνθης, το νησί της Θάσου, το Νέστο και την έξοδό του στο Θρακικό πέλαγος, τον οικισμό της Σταυρούπολης και το αχανές ορεινό σύμπλεγμα της Ροδόπης. Στον προαναφερόμενο αυχένα, όποιος επιθυμεί ανηφορίζει τα 200 μέτρα υψομετρικής διαφοράς έως τη βραχώδη κορυφή. Με κλίσεις μεταξύ 15-30 μοιρών, η απότομη αυτή ανάβαση απαιτεί λίγη παραπάνω αντοχή, αλλά όπως πάντα η κατάκτηση μιας ακόμη κορυφής χωρά αδιαμφισβήτητα στο ημερολόγιο και στις αναμνήσεις μας. Κατόπιν, το μονοπάτι τραβησάρει αγόγγυστα τη νότια πλευρά του όρους Καρπούζι έως το υψόμετρο των 1100μέτρων, εκεί όπου υπάρχει κεραία τηλεφωνικής εταιρίας, δρόμος και οργανωμένος χώρος για την παρατήρηση των μαιάνδρων που σχηματίζει ο Νέστος. Από αυτό το σημείο οι επιλογές ποικίλουν. Υπάρχει ασφαλτόδρομος από τους Τοξότες μέχρι το συγκεκριμένο σημείο και χωματόδρομος, ο οποίος πολύ σύντομα θα ασφαλτοστρωθεί προς το Κρωμνικό και συνεχίζει έως τα Κομνηνά (το πιθανό σημείο εκκίνησης της προτεινόμενης πεζοπορίας δηλαδή). Βέβαια, μπορεί κάποιος να συνεχίσει την κατάβαση πεζός, αν βρει τα καλά κρυμμένα κόκκινα σημάδια λίγο πιο πάνω από την κεραία και να καταλήξει στον εγκαταλειμμένο οικισμό Ίμερα. Κατά προσέγγιση, ο καθαρός χρόνος της διαδρομής αυτής, δίχως δηλαδή τις στάσεις και δίχως την επιστροφή, από το σημείο που ξεκινά το Ε6 στα Κομνηνά έως το σημείο θέασης Νέστου υπολογίζεται σε 4 ώρες.

Η σηματοδότηση στο μεγαλύτερο τμήμα είναι ισχνή, με μισοσβησμένα σημάδια, αλλά υπάρχει και ένα κομμάτι που έχει πρόσφατα ξαναβαφτεί. Καλό θα ήταν να έχουμε έναν έμπειρο οδηγό μαζί μας.

